

E-ovi spořebitele nepoškodil. Nálezací soud nezabýval se blíže poměrem, který se utvářil mezi E-em a stěžovatelem, když mu stěžovatel nábytek prodal za 62.000 K, a označil bez dalšího zisk stěžovatelův za zřejmě přemrštěný, ježto mu vůbec odepřel nárok na zisk, když obchodoval způsobem pletichářským. Nálezací soud zabýval se tedy jenom ziskem stěžovatelovým, ač základním pojmem při předražování podle § 20 cís. nař. jest zřejmě přemrštěná cena a nikoliv zřejmě přemrštěný zisk. Tato zřejmě přemrštěná cena nemusí zde býti ani tehdy, když zisk prodatelův jest značný. Nařízení o lichvě čelí působivosti mimořádných poměrů, válkou vyvolaných, na zásobování obyvatelstva předměty potřeby a konečným jeho účelem jest, by zboží dostalo se do rukou spotřebitelů za ceny, jejichž výše je podmíněna výhradně poměry výroby a řádného obchodu. Ne lze proto mluvit o zřejmě přemrštěnosti ceny, nějakou osobou požadované, jestliže přes její zisk cena jí požadovaná zmíněné výše ceny výrobní, pokud se týče v řádném obchodě vyvinuté, nepřekročuje. K takovému případu může dojít z různých okolností na př. u věci darované, u věci výhrou získané a konečně následkem určitých okolností, které se shlukly v osobě prodávajícího neb kupujícího a znamenají pro zcizitele ztrátu a pro nabyvatele náhodnou osobní výhodu, jejíž přenesení na další nabyvatele není odůvodněno hospodářsky. Právě tento případ zde nastal. Jak nálezací soud zjistil, byl koupen nábytek od Antonína S-a za 45.000 K, ač Antonín S. původně žádal 80.000 K a prokazoval obchodní knihou, že jest to cena výrobní, za kterou k prodeji došlo, ježto S. zrušil svůj závod. V ceně 45.000 K obdržel takto stěžovatel osobní výhodu, která mu plně připadla, a nemůže u něho založení předražování cena, dokud nepřesahovala takové výše, že by výrobní cena nábytku byla bývala překročena. To se také skutečně nestalo, poněvadž cena, která byla pak ujednána mezi E-em a stěžovatelem, činila jenom 62.000 K, tedy méně než výrobní cena. Bez ohledu na to, kolik obžalovaný při tomto obchodě s E-em vydělal, jest označení jeho jednání za trestně závadné, ježto cena nábytku v žádném případě nebyla zřejmě přemrštěnou.

Čís. 1004.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

Řetězový obchod čajem, nebyl-li koupen obchodníkem přímo od dovozce. Čaj zůstává předmětem potřeby, i když jeho dovoz byl dočasně zakázán.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1922, Kr I 876/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 2. března 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 20 čís. 2 a) a podle § 23 č. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., a vyvrátil důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř.

v d ů v o d e h:

Pokud jde o obchod řetězový, jest způsoblost, aby ceny předmětu potřeby byly obchodem takovým stupňovány, dána již povahou tohoto druhu

obchodování, předpokládá se ex lege a nemusí proto zvláště býti zjišťována. Obchod řetězový dán jest tu však již tím, že se stěžovatel, jak zjištěno, nakoupiv čaje ne od importéra, nýbrž již od překupníka S-a a prodává jej se ziskem opět překupníkům k dalšímu zcizení, vměšoval za účelem docílení zisku překupnického zbytečně a bezúčelně do přechodu čaje do spotřeby. Jelikož řetězový obchod jest zvláště význačným druhem pletich, jest vlastně další zkoumání, měl-li postup stěžovatelův i jinak do sebe ráz pletich, způsobilým, aby cena předmětu potřeby byla tím stupňována, rázu podřadného. Než i po stránce té zjistil rozsudek správně nejen jednání pletichářské v tom, že stěžovatel nakupoval a se ziskem prodával zboží, jež jen cestou podloudu, tedy skutečnou cenu přirozeně zvyšující, mohlo dostat se do tuzemského obchodu, nýbrž i vědomí stěžovatelovo o této povaze obchodu. Že snad zboží mohlo, kdyby nákup se byl stal maloobchodníkem nezpracovaným, ještě více býti zdraženo, nemůže omlouvat jednání stěžovatelovo, vykazující veškeré známky obchodování, v zákoně trestem ohroženého. Rovněž nevylučuje trestnosti posudek znalcův, jenž chválil jakost čaje a neshledal jej předraženým, poněvadž vzhledem ke zjištěnému způsobu nabytí nemůže býti pochybnosti, že tvrzení to spočívá jen na porovnání ceny s cenou zboží stejně nedovoleným způsobem do obchodu přivedeného. Stížností nadhozenou otázku, zda možno vzhledem k odpírání dovozu vládou čaj vůbec uznati za předmět potřeby dle cís. nař. z r. 1917, sluší zodpověděti v ten rozum, že vzhledem k známým vlastnostem tohoto nápoje, zejména též jeho síle léčivé a jeho rozšířenosti ve všech vrstvách obyvatelstva jako požívatiny nelze mu upříti povahu předmětu v § 1 cís. nař. zmíněného ani tehdy, když vláda z důvodů obchodně neb finančně politických dovoz jeho dočasně zamezovala.

Čís. 1005.

Zákon o obchodě s potravinami ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. Prodávač jest povinen opatřiti si jistotu, že potravina, již na prodej chová, jest neporušena.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1922, Kr I 1141—1144/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti, vznesené generální prokuraturou na záštitu zákona právem:

Sprošťujícími rozsudky okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 7. dubna 1922 byl porušen zákon v ustanovení § 12 zákona ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z. z roku 1897, dále v § 126 a 270 odstavec 5 tr. ř., a dvěma z rozsudků též v ustanovení § 262 tr. ř.

Důvody:

Státní všeobecný ústav pro zkoumání potravin při německé universitě v Praze předložil ve smyslu § 28 zákona o obchodu potravinami a některými předměty užitkovými ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ex 1897 ř. zák. státnímu zastupitelství v Praze ku dalšímu úřednímu řízení nálezy a posudky o vzorcích, které byly vzaty při komisionelní prohlídce obchodů